

**Komisja Krajobrazu Kulturowego
Polskiego Towarzystwa Geograficznego**

*Cultural Landscape Commission
of Polish Geographical Society*

Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego Nr 22

Dissertations of Cultural Landscape Commission No. 22

**CMENTARZE I OGRODY W KRAJOBRAZIE
O SACRUM, SYMBOLICE, KOMPOZYCJI I PRZEMIJANIU**

*CEMETERIES AND GARDENS IN LANDSCAPE
ON THE SACRED, SYMBOLISM, COMPOSITION AND EVANESCENCE*

Sosnowiec 2013

PRACE KOMISJI KRAJOBRAZU KULTUROWEGO NR 22
DISSERTATIONS OF CULTURAL LANDSCAPE COMMISSION No. 22

Wydawca
Komisja Krajobrazu Kulturowego
Polskiego Towarzystwa Geograficznego

Published by
Cultural Landscape Commission
of Polish Geographical Society

ADRES REDAKCJI – EDITORIAL OFFICE

ul. Będzińska 60, pok. 417
41 – 200 Sosnowiec, Polska
urszula.myga-piatek@us.edu.pl
tel. +48 32 368 92 14; +48 32 368 93 61
www.krajobraz.kulturowy.us.edu.pl

MIĘDZYNARODOWA RADA NAUKOWA – INTERNATIONAL SCIENTIFIC ADVISORY BOARD

Wiaczesław Andrejczuk (University of Silesia), Andrzej T. Jankowski (University of Silesia), Peter Jordan (University of Vienna), Alexander Kovalyov (Kharkiv National University, Ukraina), Tadeusz Siwek (University of Ostrava), Laura Šakaja (University of Zagreb), Hiroshi Yagahi (University of Ryukoku, Kyoto)

RADA WYDAWNICZA – EDITORIAL BOARD

Sebastian Bernat (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin), Patrycja Dzikowska (University of Silesia), Grzegorz Jankowski (University of Silesia), Zbigniew Kuriata (Wrocław University of Environmental and Life Sciences), Urszula Myga-Piątek (University of Silesia), Jerzy Nita (University of Silesia), Joanna Plit (Polish Academy of Sciences, Warsaw)

REDAKTOR NACZELNY – EDITOR IN CHIEF

Joanna Plit

SEKRETARZ REDAKCJI – SECRETARY

Urszula Myga-Piątek

REDAKTOR NAUKOWY NUMERU 22 – SCIENTIFIC EDITOR NO. 22

Agata Zachariasz

PRZYGOTOWANIE DO DRUKU – TECHNICAL EDITOR

Patrycja Dzikowska

PROJEKT OKŁADKI – COVER DESIGN

Patrycja Dzikowska, szkic – Jadwiga Gancarz-Żebracka

Recenzenci numerów rocznika 2013 – Reviewers volumes of the year 2013

W. Andrejczuk, M. Demska-Trębacz, A. Dłużewska, J. Hernik, V. Krool, J.T. Królikowski, J. Łapiński, U. Myga-Piątek, K. Pawłowska, J. Plit, K. Pozachenyuk, K..H. Wojciechowski, J. Wojtanowicz, A. Zachariasz

Copyright©2013 by Komisja Krajobrazu Kulturowego
Polskiego Towarzystwa Geograficznego
Wszelkie prawa zastrzeżone
Druk: Drukarnia Advert, Chorzów, ul. Krakowska 21
Nakład 150 egz.

Copyright©2013 by Cultural Landscape Commission
of Polish Geographical Society
All rights reserved
Print: Printing house Advert, Chorzów, Krakowska st. 21
Edition 150 copies

ISSN: 1896-1460
ISBN: 978-83-61695-19-6

Fot. A. Zachariasz

CMENTARZE I OGRODY W KRAJOBRAZIE
O SACRUM, SYMBOLICE, KOMPOZYCJI I PRZEMIJANIU

SPIS TREŚCI
CONTENTS

Słowo wstępne	9
Urszula Myga-Piątek, Joanna Plit ASPEKTY KRAJOBRAZOWE W RÓŻNYCH KRĘGACH KULTUROWO- RELIGIJNYCH <i>LANDSCAPE'S ASPECTS OF CEMETERIES IN DIFFERENT CULTURAL-RELIGIOUS CIRCLES</i>	11
Agnieszka Jaszczak, Beata Dreksler CMENTARZE – MIEJSCA PAMIĘCI, TRADYCJI I RELIGII <i>CEMETERIES- PLACES OF REMEMBRANCE, TRADITION AND RELIGION</i>	31
Aneta Marek, Danuta Narożna SYMBOLICZNE CMENTARZE LUDZI GÓR W KRAJOBRAZIE REGIONU <i>SYMBOLIC CEMETERIES OF PEOPLE OF MOUNTAIN IN LANDSCAPE OF THE REGION</i>	41
Marta Koperska-Kośmicka ZANIKANIE. CMENTARZE MENNONICKIE W PRZESTRZENI KULTUROWEJ ŻUŁAW <i>DECLINE. MENNONITE CEMETERIES IN CULTURAL SPACE OF VISTULA RIVER DELTA</i>	53
Leszek Majgier, Oimahmad Rahmonov ZRÓŻNICOWANIE ROŚLINNOŚCI W OBRĘBIE PORZUCONYCH CMENTARZY EWANGELICKICH NA TERENIE GMINY RYN <i>VEGETATION DIVERSITY WITHIN THE ABANDONED EVANGELICAL CEMETERIES IN RYN COMMUNE</i>	63
Krzysztof Jędrzejko, Oimahmad Rahmonov, Jarosław Banaszek FLORA NACZYNIOWA (<i>TRACHEOPHYTA</i>) CMENTARZY W CZELADZI <i>THE VASCULAR PLANTS (<i>TRACHEOPHYTA</i>) OF CEMETERIES IN CZELADŹ</i>	77
Krzysztof Jędrzejko, Marcin Sikorski, Wiaczesław Andrejczuk SZATA ROŚLINNA WYBRANYCH CMENTARZY W REGIONIE ŚWIĘTOKRZYSKIM – ZAGADNIENIA FLORYSTYCZNO – EKOLOGICZNE <i>THE FLORA OF THE SELECTED CEMETERIES IN THE ŚWIĘTOKRZYSKI REGION – FLORISTIC AND ECOLOGICAL SUBJECT MATTERS</i>	89

Agnieszka Rydzewska	
SACRUM W KRAJOBRAZIE OTWARTYM I MIEJSKIM – FUNKCJE I ZAGROŻENIA	
SACRUM IN OPEN LANDSCAPE AND CITY – FUNCTION AND THREATS	105
Agata Zachariasz	
SACRUM I OGRÓD – WZNIOSŁOŚĆ I GENIUS LOCI	
THE SACRUM IN A GARDEN – THE SUBLIME AND GENIUS LOCI	113
Ewa Trzaskowska, Paweł Adamiec	
SACRUM I PROFANUM W OGRODACH PRZYKOŚCIELNYCH	
SACRED AND PROFANE IN THE CHURCH GARDENS	129
Tatiana Tokarczuk	
ROLA ZIELENI WYSOKIEJ W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ SACRUM – PROFANUM NA TLE UWARUNKOWAŃ KRAJOBRAZOWYCH POLSKI POŁUDNIOWEJ	
THE ROLE OF HIGH GREENERY IN THE SACRED AND THE PROFANE SPATIAL STRUCTURE AGAINST A BACKGROUND OF LANDSCAPE OF SOUTHERN POLAND	143
Adam Hibszer	
PERCEPCJA OBIEKTÓW SAKRALNYCH OJCOWSKIEGO PARKU NARODOWEGO PRZEZ MIEJSCOWĄ LUDNOŚĆ ORAZ TURYSTÓW	
PERCEPTION OF SACRED OBJECTS OF THE OJCOW NATIONAL PARK BY THE LOCAL PEOPLE AND TOURISTS	153
Maria Ziaja, Tomasz Wójcik	
TURYSTYKA RELIGIJNA W REZERWACIE „KALWARIA PACŁAWSKA” W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM	
RELIGIOUS TOURISM IN „KALWARIA PACŁAWSKA” RESERVE LOCATED IN PODCARPACIE VOIVODESHIP	167
Dominik Dąbrowski, Łukasz Zbucki, Marek Kuźmicki, Mieczysław Bytniewski	
SACRUM A TURYSTYKA NA PRZYKŁADZIE GMINY LEŚNA PODLASKA	
THE SACRED AND TOURISM ON THE EXAMPLE OF GMINA OF LEŚNA PODLASKA	177